

ACCIÓ CATALANA

PUBLICACIÓ SETMANAL

Redacció i administració: Trafalgar, 14. - Barcelona.

BANDERA, SANTA BANDERA!

Encara, de tant en tant, llegim als diaris que a aquest poble o a aquella entitat s'hi celebren diades patriòtiques commemorant l'hissament, el donatiu o la benedicció d'una bandera catalana. Encara, tot sovint, veiem, per carrers i places, que la bandera de la Pàtria no és única a voleiar com a símbol d'una sobirania que legítimament li pertany; encara, amb massa de freqüència, havem de constatar que per damunt de la bandera de la Pàtria se n'hi eleven d'altres, deixant-la vergonyosament a segon lloc.

Bandera, santa bandera de la Pàtria! ¿Fins a quan l'ombra malestruga d'altres banderes et traurà la resplandor divina que als nostres ulls tenen els vívids colors que exalten el nostre sentiment? ¿Fins a quan els diversos agrupaments polítics, benèfics o socials escampats per Catalunya cobriran llur estatge amb banderes alienes? ¿Fins a quan hi haurà catalans pertanyents a aquests agrupaments que deixaran emparar llurs tasques cívils per una bandera que no és la de la Pàtria? Fins a quan ajuntaments dessidiosos o sediciosos, preteriran la nostra ensenya nacional?

Bandera, santa bandera de la Pàtria! Tan ample com fou el teu domeny ets avui en recul forçós, i una generació d'hòmens vils, una altra generació d'hòmens indiferents i una altra encara de covards, deixen que el teu voleiar tímid i indecís remoregi com un gemegar d'esclau.

Bandera, santa bandera! ¿On són els cors que deliren per bategar lliurement amb el batec lliure del teu onejar sobirà? ¿On són les voluntats disposades a recollir-te del ras de terra on la viltat dels uns i la inconsciència dels altres deixa que et desfakis

a parracs? ¿On són els braços baronívols que han d'imposar-te arreu on altre temps senyorejares majestuosa?

Bandera, santa bandera de la Pàtria! ¿Quan vindrà el dia de la reivindicació definitiva? ¿No ha nat, per ventura, encara la generació digna de poguer-te considerar com la seva única bandera? ¿No ha infantat encara la Pàtria els fills veritables que l'han de redimir de la seva abjecció secular i que han d'elevant-te al rang de les altres banderes glorioses?

Massa tarda a arribar el dia que els que dalim per veure't triomfant esperem neguitosos amb el cor suspès i la voluntat vacillant. Massa tarda l'hora de bastir amb els nostres coscos la torre alterosa que cal a la teva majestat. Tandebò les mes novelles joventuts netes de segones vistes, pures en llur esguard, castes i generoses en llurs intencions, sàpiguen accomplir la gesta que les que fins ara han transcorregut no han sabut realitzar. Tandebò que, a no tardar, de tots els indrets del territori nacional sorgeixin aquells estols desitjats de servents fidels i abnegats que amb l'embranchida de les voluntats verges, anorreïn els obstacles que intercepten el teu avenç gloriós i t'imposin amb el coratge dels que saberen glorificar-te a les èpoques exemplars de la nostra història.

Bandera, santa bandera de la Pàtria! Beneït serà el dia que elevada fins allà on t'assenyala el nostre ardor voleiaràs amb la magnitud del cel de la Pàtria i que el brill dels teus colors no tindrà més brill competidor que el de les espases alçades per defensar-te, altes com el daler immortal dels cors dels patriotes, inflexibles com la voluntat dels que les sostindran.

BINACIONALISME

Res més trist que viure en una nació no recobrada; res més desolat que viure en una pàtria morta. Però igualment trist, potser més fatídic per al patriota és el recobriment incomplet, la indecisió en situar-se, les vacil·lacions per decidir-se, la covardia per posar-se a costat de la causa justa.

Ací tenim, per exemple, el bilingüisme. És lleig el nom d'un carrer, d'una botiga, d'un monument en idioma no nacional. Però més lleig encara és el bilingüisme, sobretot aquell adoptat per alguns patriotes mal orientats que consisteix a posar la llengua nacional a sota de la imposada.

Ací tenim el *bibanderisme* (permeti's el mot). És depriment per al patriota veure la bandera nacional exclosa de tota manifestació civil. Però més depriment és encara el *bibanderisme*, sobretot aquell adoptat per alguns compatriotes mal aconsellats que consisteix a posar la bandera nacional a sota de la imposada.

Ací tenim el binacionalisme. És indignant que a un li atribueixin la nacionalitat que no li pertany i el qualifiquin per les virtuts o els defectes dels súbdits d'aquell país. Però més indignant és encara el binacionalisme que consisteix a establir una jerarquia entre dues nacions de superior i inferior, essent la inferior la posada a sota, la pròpia.

Cal una reacció ràpida i eficaç en aquest sentit. Cal desvetllar en la voluntat de tots que només hi ha per a la nostra collectivitat, una nació, un idioma i una bandera. I que tota la nació, tot idioma, tota bandera que vulgui situar-se per damunt d'aquestes característiques pròpies, cerca només de dominar-nos i posar-nos sota la seva tutela.

I qui vulgui imposar-nos algun d'aquests atributs impròpiament o col·labori en aquesta tasca, cal considerar-lo un enemic i combatre'l com a tal.

25 CTS.

ELS POLITICS DE MADRID?

És un tòpic ben estès dins la literatura política regionalista, el presentar als polítics de Madrid com a principals culpables de l'estat de subjecció de Catalunya.

Gent amoral, deslligats dels pobles que governen, sense basa d'opinió, manant gràcies a la combinació caciquil i a l'interès creat, és natural que es resistixin a tot fet viu que podria esfondrar l'artificiositat que els manté. Per això refusen d'admetre la realitat catalana, encara que molesti, no fos cas que comunicant-se a les "altres regions" vingués un daltabaix del sistema que els permet còmodament gaudir del poder.

Presentades així les coses, les solucions ragen clares i abundoses. Unes, obertes i sinceres; altres, tortuoses i de sota mà. Qüestió de tàctica en escollir-les.

Vegeu entre les primeres. Anem a despertar al poble espanyol del seu endormiscament polític, que vibri com el nostre, que imposi la seva veritable opinió: una bufada d'aquesta i el castell de cartes de la política madrilenya serà fulles del vent; i amb aquestes normes i molt d'optimisme, s'emprenen les eleccions de l'"Espanya gran". Malauradament, el poble espanyol fa el sord a tan inesperat despertador; deu malfiar-se. Els polítics i llurs diaris han suposat intencions prou dolentes als nous creuats de la grandesa d'Espanya, acusant-los arreu de l'existència d'un equívoc fonamental. Cal desfer-lo, cal donar a tota Espanya la sensació de sinceritat i bona fe, col·laborant a una obra de govern seriosa, arribant amb la col·laboració al sacrifici dels petits afers catalans com a mostra de magnanimitat.

Per ara aquesta solució, els regionalistes mateixos ho confessen, no ha reeixit; tanmateix la santa persistència exigeix continuar-la.

Entremig, altra solució de bona fe era provada; un mallorquí, En Maura, semblava voler repudiar tota la immoralitat política madrilenya retornant a

les pures fonts de la sobirania i de la dignitat populars; la puresa d'ideal comportava un acostament i una confiança. En aquest cas fou l'home qui fallà; amb tot divagava, el seu únic èxit consistia a sublimar "sesiones históricas" en contra nostra.

Un canvi de tàctica permet d'entreveure, dintre, sempre, de les premisses sentades més amunt, noves solucions: les tortuoses, de sota mà. Treure partit dels vicis de la política madrilenya aprofitant-ne les fluïxats.

És sabut de tothom que En Romanones personifica de temps, com ningú, a Madrid, el tipus del "pícaro" polític; no han de retenir-lo petits escrúpols, si és de la seva conveniència, per a suposar-se un home ben diferent del que prohibia l'ensenyança del Catecisme en català anys enrera.

Retirat, mig de grat mig per força, del "soi-disant" bloc liberal, cerca la perduda que li dongui uns diputats més i una plataforma per a escalar el poder, contant afermar-se amb el seu exercici. La perduda, en el present cas, és el regionalisme català amb els seus ex ministres tècnics. S'obra un vast camp de probabilitats cotitzant aquesta nova col·laboració, però caldrà forçar la màquina electoral a fi de valorar-la.

Per si tampoc ací els esdeveniments confirmessin les esperances, no podria pensar-se encara amb una cotització, amb diners contants i sonants aquesta, que entendris els durs cors d'aquells polítics de Madrid, als qui l'opinió no lliga ni la moralitat sobra...?

Altres solucions podrien encara encastellar-se: l'il·lusionisme no té fi.

La realitat és una mica més exigent. Fallen les solucions aplicades com fallaran substancialment les altres que es proposaran, perquè han de fallar per força. Per assentar un edifici cal que el fonament sigui ferm; i la basa de sustentació de totes aquestes solucions és falsa.

No són els polítics de Madrid l'obstacle per Catalunya; venceríem aquest i ens trobaríem clavats. És el poble es-

panyol, el vertader poble, aquell que treballa i pena i el que escampa la mandra per aquests móns de Déu, qui no vol sentir ni parlar de Catalunya. Qualsevol observador, amb no gaire agudesia, ha pogut adonar-se'n.

Si cap punt de contacte lliga els governs d'Espanya amb els ciutadans, és aquest; i la fortalesa del lligam és tan sòlida que justifica de ple el que nosaltres veiem en el polítics de Madrid, la representació genuïna d'Espanya.

Bo és pensar-hi sobre això, tenint ben present que, pel que ens afecta, la solidaritat de totes les institucions de l'Estat amb el poble espanyol és absoluta. Refiar-se del tòpic que sobre els polítics de Madrid escampa el regionalisme, a més de fer-nos perdre temps, ens menaria a desil·lusions doloroses.

EL CARTELL INFAME

En un editorial de la *Publicitat*, es feren alguns comentaris entorn d'un llibre i d'uns cartells que un pornògraf espanyol ha escrit i propagat amb el desvergonyiment que posen sempre els enemics seculars de Catalunya en les seves ofensives contra la seva dignitat nacional. La *Publicitat* considerà aquesta infàmia des d'un punt de vista divers al d'aquell que nosaltres per completar aquella bella rèplica, el considerarem avui. Nosaltres ens referim només al cartell infame propagat per la ciutat sense que ningú s'hagi revoltat, exterioritzant la seva indignació i donant una lliçó útil.

Car vegeu el fet: uns cartells amples propaguen per rambles i avingudes el crit puríssim dels patriotes: visca Catalunya! El cor, en veure'l, s'exalta gloriosament; les vostres passes esdevenen ardides i com sempre que el nom de la Pàtria és victorejat, us sentiu magníficament commosos. Cerqueu el llibre que se us recomana, i, només de veure'n la portada, se us alcen els

braços i se us clouen els punys: el crit puríssim és un *crit infame!* El visca que els patriotes donem amb la devota unció d'un fill fidel, amb la ira santa de qui reclama llibertat, és clamat per una veu corrompuda, per un enemic pervers, amb la perfídia d'un espia, sota la protecció dels que negocien amb la Mare comú, confreres de la germandat indigna dels que fan servir el seu nom sacrosant per enriquir llurs finances.

Un gravat estúpid a la portada, us fa rebotre el llibre per la faç de qui us el ven i, amb els ulls àvids, cerqueu les esquadres de patriotes que suposeu s'acosten ardides per a punir els delinqüents. Passada la vostra sorpresa inicial, encara recorreu cercant qui us acompanyi en la vostra indignació quan us adoneu, desolat, que la ciutat masella no s'indigna i que damunt del cos de Catalunya, s'hi poden cometre totes les infàmies, s'hi poden satisfer totes les concupiscències, s'hi poden assejar tots els sadismes sense que un estol de fills seus sàpiga de punir el malvat, sàpiga de defensar l'honor. És que els fills de la Pàtria són en llur majoria en un estat tan gran d'abjecció com el que pretén l'enemic per a gaudir-se'n? És que és tan baix el nivell de la consciència nacional que el primer traficant pot marxandar-nos com a indígenes d'una tribu incivilitzada?

Nosaltres ens situem a qualsevol altre país del món on una feta semblant hauria estat realitzada i sabem els accidents a què hauria donat lloc. Nosaltres ens situem a la Catalunya esdevinidora, habitada per ciutadans conscients, i endevinem que davant d'una infàmia com la que avui dia s'ha pogut cometre sense càstig, promourà aleshores una protesta colectiva i que a la mateixa nit que s'haurà realitzat la malifeta, el cel de la ciutat serà vermell de les flames depuradores, aixecades de la foguera on cremarà el paperam difamador entre els cants i les pregàries de les ànimes fèrvides dels patriotes.

REVISTA DE LA PREMSA

El català descostat

Amb aquest títol a la *Nova Conca*, Jordi de la Conca escriu:

La tasca de recatalanització, arreu troba catalans descostats, que són els enemics més crudels, més acèrrimament entossudits, contra d'aquella, car ni el ridícol ni la negació dels seus sentiments instintius, els detura per a res. El català descostat, enemic del català mateix, existeix. És dolorós dir-ho, però és un fet, i l'existència és la prova més enorme de l'ofegament en què ha viscut l'esperit de Catalunya, dominat i absorbit pel castellà amb el nom d'espanyol. El català, cas trist, se l'ha volgut fet espanyol per a deixar d'ésser català. I en aquesta obra, des del factor polític al religiós, hi han posat la força llur per espai de més de dos segles, la primera meitat del darrer, amb el factor social, sobre tot. L'escola, el diari, el partit polític amb etiqueta espanyola, han estat els tres elements més formidables de descatalanització i ensem d'espanyolització de Catalunya.

D'ací que davant el moviment patriòtic català, aquesta desnaturalització dóna una cosa paradoxal; que qui es creu ésser un espanyol perfet, és conseqüentment anticatalà i que qui es comporta com a bon nacionalista, ha de remoure sovint obstacles i perjudicis anticatalans—això és: espanyolistes.

Així, espanyolista, vol dir anar contra la llengua catalana, contra els costums catalans, contra la bandera catalana, contra tota manifestació que tingui i representi l'esperit de Catalunya. I així, també, nacionalista, vol dir defensar tota cosa catalana, vindicar-la amb tots els seus drets i soberania, contra l'esperit espanyolista que l'ha malmesa, l'ha descatalanitzada per fer-la espanyola.

I en això no hi ha pas exageració. La prova en són els catalans descostats—diem-los avui dia mals catalans,—producte dels segles de descatalanització. Són descostats perquè se senten espanyolistes.

Si un català vindica l'ús de la pròpia llengua, sia allà on sia, allí veureu, no el veritable espanyol, sinó el català descostat, que en nom del seu espanyolisme combat ¡oh vergonya! sa pròpia llengua, sa pròpia dignitat de català.

Cal reconèixer però que aquests tipus de desnaturalitzat no se'ls troba entre les gents humils, sinó entre aquells qui és creuen tenir certa il·lustració, entre els falsos instruïts

Aquest català descostat a voltes no és l'il·lustració espanyolista que ha rebut, sinó—i és el més general—la idea contra el nacionalisme per ressorts de política, el que el mou en la seva dèria. Aquest català, mereixeria article apart, i la seva existència al cap i a la fi no ens preocupa tant com l'altra, car molts d'ells, en hores d'eclosió patriòtica, prou sabrien també comportar-se com a bons catalans.

El tipus del català descostat, pròpiament, és aquest que fa d'espanyolista perquè, per sentir-se espanyol, ha renunciat i ofegat la vitalitat de la seva ànima catalana, com si s'odiés a si mateix

I tants de descostats, àdhuc entre gent que no s'ho creu, com hi ha en aquesta Catalunya dels nostres amors!

Una conferència d'En Rovira

A la *Veu de Tarragona* ha aparegut molt bellament ressenyada la conferència que el nostre company N'A. Rovira i Virgili donà a la Cambra de Comerç d'aquella ciutat. Creiem interessant de reproduir-ne els més importants paràgrafs:

Parlar de Tarragona davant dels tarragonins, és per a mi una doble alegria. Jo tenia més motius per a recloure'm en ma cambra de treball que de conviure amb les multituds: el silenci, company de ma vida desde fa anys i per sempre, em fa sentir amb major intensitat les veus profundes de la raça: els meus grans amors, Catalunya i Tarragona són els que m'han obligat a sortir de mon isolament.

Catalunya i Tarragona, reneixen i avancen juntes: convenceu-vos que són sinònimes les expressions de bon català i bon tarragoní: sempre seran inseparables.

No vinc a donar una conferència purament econòmica, ni tampoc a cantar una barcarola davant les nostres platges d'or.

Tarragona és la ciutat marítima per excel·lència: és port voltat de cases, és filla de Catalunya i de la mar, però és catalana i a l'hora universalista i igualitària, amb camins sense roderes, immensos, que ens uneixen als pobles més apartats; però també la Història de Tarragona, sempre va unida a la de la seva mar.

Ja de naixença s'educa l'altitud sobre la mar: Sitges la Blanca, Tarragona la Blava: les pedres daurades són voltades per la clara blavor del cel inalterablement blau, per la blavor forta del mar, per la blavor tèrbola de les muntanyes de Ponent: un

Poeta que cantés Tarragona, podria compararla a joïell d'or en capsa de satí blau.

L'escut de Tarragona fou sofisticat; li posaren les franges blaves i ondulades; l'Ajuntament que ho acordà, si provà la seva ignorància heràldica, mostrà un sentit de poesia innegable.

La mar dóna vida de la seva vida a Tarragona, que sense la mar es moriria, doncs no és centre de transformació, ni centre agrícola, com altres ciutats veïnes. Tarragona té ben pocs pobles tributaris; són absorbits per Reus, Valls i Vendrell; no hi fa rés, Tarragona té la mar i si arriba a tenir una indústria florent, a la mar la deurà: mireu com comença i com escampa!

El port és la balança de la riquesa tarragonina; les estadístiques que publica la seva Junta d'Obres, marquen bé els dies de prosperitats i de penúries collectives.

La Història confirma aquesta veritat quan per primera vegada parla de Tarragona, és per a nomenar la seva mar: la grandesa de la Tarragona romana va viuculada amb la del seu port famós, que ocupava el que són avui carrers d'Apodaca i plaça dels Infants, i que el Francolí curà de fer desaparèixer.

Morí Tarragona amb el seu port i sols renasqué quan el port readquirí importància comercial: historià la prohibició de comerciar Catalunya amb Amèrica, el decadiment de Catalunya i de Tarragona i el ressorgiment de totes dues.

La lluita per la capitalitat oficial, avui ja no hi fóra; davant dels ulls tenim l'exemple de Tarragona, Sabadell, Badalona, Reus, Tortosa i altres més de nostra pàtria, que no han necessitat la trista ajuda oficial amb son exèrcit d'empleats que desorienten les nostres joventuts empeltant-les de l'empleomania i apartant-les del veritable treball reproductiu. Tarragona ha perdut l'agre província i ja no es barallaria ara per la plana major d'un regiment.

Cità fets històrics verament ridícols de l'ànima provinciana tarragonina: la plaça de la Reina Cristina, la del General Prim, la de Olózaga, la del Rei, la d'en Topete; l'emblanquinada de l'Arc de Barà en entrar la Reina Isabel i el pintar de roig l'entrada de Santa Clara quan vingué la Reina Cristina.

Cal acabar de matar el provincianisme i refiar-nos de nosaltres mateixos. Ve l'hora en la qual caldrà triar entre ésser província humil i pobre o nació digna i rica, i jo us dic: estimeu la nostra mar, mar llatina, mar catalana, la més noble mar de la noble Tarragona, per tal com en ella retrobarà les grandeses de la Pàtria catalana i aprendrà a estimar-la; en ella també, la ciutat descobrirà fonts de riquesa que mai no s'estrancaran.

Ara va bé!

Seny, de Palomós (setembre) creu que la ofensiva que d'un quant temps ençà ha emprès contra Catalunya el centralisme el qual no es limita tan

sols a suspendre manifestacions polítiques sinó que fins s'esbrava impeding els concursos de la Mancomunitat, sorprendrà a aquells qui no poden comprendre quina relació hi ha entre el moviment estrictament polític amb el millorament de la ramaderia. El nostre estimat collega no hi veu res d'anormal en la conducta del Govern, perquè és filla del nerviosisme seu en veure que la consciència catalana s'ha desvetllat talment que tot fa preveure que és a punt de terminar la submissió amb què fins avui ha viscut la nostra terra.

És amb la més gran complaença que nosaltres veiem com l'adversari avui desfoga la seva rancúnia contra tot, perquè estem convençuts que si no tingués por de perdre la batalla que té entaulada amb el nacionalisme no l'entjarien els actes de la Mancomunitat com no el preocupaven alguns anys enrera, quan veia que els directors del moviment català lluitaven per arribar a ministres de l'Estat espanyol.

Hi ha hagut una desviació produïda pel nacionalisme en apartar-se de les normes que li havien assenyalat els regionalistes i això ha permès que el nostre poble es manifestés netament i francament a favor de la llibertat completa de la Pàtria. D'ací l'ofensiva governamental.

No cal dir que ens agrada aquesta tesi-tura en que es posa el Govern ja que palesa una volta més que tem que s'ensorri definitivament una hegemonia que no s'aguantava més que amb la força, inconscientment ajudada per l'endormiscament del poble català.

També el Gironés fa una referència a aquesta ofensiva. Creu que és patriota la tasca que vénen realitzant les autoritats espanyoles a Catalunya.

Comença la patriòtica tasca el Ponci de Lleyda actuant allà de Quixot de debò renyint *descomunally* batalla amb l'exèrcit de bestiar, que, cumplint, un fi tan noble com el de fomentar i millorar la ramaderia de la nostra terra, hi era conduït anant a un concurs a la Seu d'Urgell, i, com és molt natural, els pobres ramaders i agricultors, estranyats de que fins a l'any 1922 no s'hagués ocorregut fer complir una llei que feren a l'any 1856, o per allà, han vingut a comprendre que d'una gent que va tan atrassada no se'n pot esperar res, i molts d'ells que no hi veien, ni miraven, han obert uns ulls com unes taronges. Seguí el de la nostra Girona proposant-se *desfacer entuertos*, doncs un *entuerto*, per

ell i el Govern que el sosté, deu ésser el proposar-se, i no rés menys que per aqueixos pipiolis de l'Unió Jurídica Catalana! que un *funcionario judicial castellano* no tingui la llibertat, sempre que vulgui, de queixar-se que els fills de La Bisbal celebrin actes amb la parla nadiua, i fins de menysprear-la tant com vulgui, i... *plam*, com a bon higienista, semblant-li que aquests senyors son una *pesta*, profilàcticament, per tal que no l'encomanin i no dilinqueixin, *se suspende el mitin*, i ells que s'acontentaven en fer-ne un a La Bisbal, ara diu que en faran un a cada *cabeza de partido de Catalunya*. I avui llegim que el perinclit que disfruta Barcelona i que tant se llueix en la seva actuació privant els atentats que allà temen lloc cada dia; s'entreté fent arrencar amb la seva policia els cartells dirigits als "Catalans"; que ell mateix havia autoritzat la seva collocació, segellant-lo, fent altres nicie-ses, i suspenent alguns dels actes que preparà, d'afirmació nacionalista la benemèrita associació Centre de dependents, per a diumenge. Aquesta nata ja és per tots els catalans. Gràcies: Ells fan gran tasca catalanitzadora.

EL MAGNE APLEC DE BALAGUER

Lliurament de la làpida

EN ROVIRA I VIRGILI

"Poble de Balaguer! — va dir —, Venim de Barcelona a oferir-vos en nom d'ACCIÓ CATALANA, aquesta làpida commemorativa i a reunir a l'entorn de l'ombra de Jaume el Dissortat els nacionalistes de la comarca. Dos aplecs havem celebrat fins ara: l'un a Ripoll, on nasqueren, en 888, la dinastia i la nacionalitat catalanes; l'altre a Balaguer, on s'extingia la nissaga del nostres reis i on, en 1413, començava la pèrdua de la nostra llibertat nacional. Entre aquestes dues dates de 888 i 1413, hi ha tota la glòria i el poder de Catalunya: hi ha un 1150, que veu l'unió amb Aragó, un 1229 amb la marxa de les naus catalanes a Mallorca; un 1303, que assenyalava la nostra expansió imperial de l'Orient. Aquestes dates de glòria i de plenitud nacional són tancades de cop, violentment, a Balaguer.

Els qui honorarem a Ripoll l'inici de la conquesta, honorem avui a Jaume el Dissortat, en la desfeta del qual es comença a declinar la nostra Pà-

tria. Nosaltres no som cortesans de la victòria material. Els que honorem el vencedor que sap dur a la mà l'espasa dreta sabem també honorar el vençut que cau per Catalunya.

Per Catalunya caigué Jaume d'Urgell, el Dissortat, hereu de la Corona catalana. Martí l'Humà, l'anomenava "el seu més pròxim parent", i això ja donava resolt el plet de la successió. Però l'home que estava destinat a ésser rei, no va ésser res. Varen arrabassar-li la Corona, i la dignitat i l'honor. La dissort del comte d'Urgell pesa damunt la nostra Pàtria dissortada. Al darrera del rei foraster va venir tota la invasió que encara dura, un poder estrany a la nostra terra que encara avui disposa de la nostra sang, que tant ens caldria potser per aconseguir la llibertat de la nació.

Recordem els fets dolorosos: el 31 de maig de 1410 mor el rei Martí sense successió directa. Per resoldre el problema es reuneixen uns àrbitres a Casp, que dicten una sentència contrària a Catalunya—juny de 1412—. L'historiador Zurita parla de l'efecte que aquesta sentència produí: a Aragó fou ben rebuda, a València no tant, a Catalunya molt menys. El comte d'Urgell es resisteix a reconèixer el rei castellà, i el 1413, voltada d'un exèrcit castellà, al cap de tres mesos, en mig de sang i de la fam, Balaguer caigué en poder de l'enemic. El comte Jaume, amb l'espasa trencada, es lliurà al vencedor. I un tribunal, presidit pel mateix Ferran, el d'Antequera, el condemna a la pèrdua d'honors, de béns i de llibertat. La vida li fou conservada, però fou iniquament passejat pels camins d'Espanya i tancat al castell d'Urerà, prop de Zamora. El 1426 el porten a Xàtiva, on mor uns quants anys després.

Quantes dates tristes després de la caiguda de Balaguer! Recordeu el 1462 amb la guerra de Joan II, complicada amb la revolta dels remences; el 1487, que ens du la Inquisició castellana; el 1714, darrers esforços de Catalunya per a evitar la pèrdua de la llibertat, a la qual havien obert un esborranc irreparable a les muralles de Balaguer.

Aconsolem-nos, però. Torna a passar un vent de llibertat per damunt la nostra terra, i el miracle de la nostra resurrecció nacional ha estat fet. L'espasa trencada de Jaume d'Urgell, refeta, unida novament, la dreça la nostra joventut. Que aviat la làpida que avui descobrim sigui saludada per la llibertat reconquerida!

LA LÀPIDA

El conseller nacionalista de Balaguer En Francesc Porta, descobrí la làpida en mig dels aplaudiments del públic, i en remercià ACCIÓ CATALANA. La làpida és de marbre i diu, en lletres d'or: "Al darrer comte d'Urgell, qui a Balaguer defensà la causa nacional de Catalunya.—ACCIÓ CATALANA.—29 octubre 1922."

Un cop acabat l'acte, es cantaren "Els Segadors" i fou aclamada la nostra independència nacional.

EL MÍTING

El míting d'afirmació nacionalista se celebrà al teatre Principal. Presidí el senyor Xavier Rúbies, de Balaguer, el qual obrí l'acte amb unes paraules optimistes:

Els actes d'avui—diu—commemoren un fet tan tristement transcendent com el del començ de la nostra esclavitut. No caldrà que ens planyem, sinó que manifestem la nostra indestructible voluntat d'esdevenir el que fórem. Els nacionalistes recollim l'esperit que duia a la lluita els soldats de Jaume el Dissortat. Si aquest esperit ens uneix a tots serem invencibles.

N'E. DURAN - REYNALS

Catalans: Voldria que les meves primeres paraules fossin una salutació a les terres de l'occident de Catalunya, amples i obertes a tots els vents, hospitalàries i generoses, on tota idea noble ha trobat acollida i on totes les gràcies han florit. S'ha dit que les terres planes són terres de llibertat. Que aquest vaticini es compleixi, catalans de Balaguer. Que allà on caigué Jaume d'Urgell aparegui el primer estol de l'exèrcit que lluiti per la llibertat de la pàtria!

Aquest matí, En Rovira i Virgili us ha fet notar la significació dels nostres aplecs. ACCIÓ CATALANA el mateix honora al vencedor afortunat que el vençut heroic; honorem una mateixa virtut: l'amor a Catalunya.

També us ha fet notar En Rovira com queia, amb Balaguer, la llibertat de Catalunya. Des d'aleshores s'ha anat produint l'oposició entre els dos esperits: el dominador i el dominat. Totjust assegut en la cadira dels nostres reis gloriosos, Ferran d'Antequera topava amb l'ànima democràtica de la ciutat, encarnada en la figura de Fivaller. Aquesta topada, aquesta incompatibilitat, foren manifestes a través de la història i continuen d'una manera viva. L'esperit del comte duc d'Oli-

res i de Ferran d'Antequera no és mort encara. El problema no té la tràgica amplitud dels primers temps, però dura.

Encara hi ha l'empleat que ens diu: "Hable usted en cristiano" per recordar-nos que ni el dret de parlar català tenim; encara hi ha el policia que ens arrabassa la bandera del trauc de l'americana, i el jutge que ens persegueix, i el bisbe que ho consent i es nega a beneir una bandera catalana, barrada amb la sang de Jofre el Pilós. I també hi ha el bisbe que amb un "úkkasse" cessarista prohibeix l'ús de la llengua catalana en un capítol de canonges.

Doncs, bé: Al jutge, al policia, al bisbe espanyol, no els demanem que actuïn bé. Els demanem que se'n vagin. Hem dit moltes de vegades, i cal repetir-ho, que el problema de Catalunya no és de bon o mal govern, sinó de govern propi. Afegim que no és tampoc essencialment un problema de voluntat.

Si ho creguéssim així raonariem com uns perfectes demòcrates, però no com uns perfectes nacionalistes. El problema de Catalunya està per damunt de tots els problemes polítics; no cal pas la meitat més u dels catalans per afirmar els nostres drets nacionals: un sol català pot justificar la llibertat de Catalunya.

La nació no és solament els hòmens que viuen sobre la terra i parlen una llengua i tenen uns costums. Són nació els que han passat i els que vindran, els que han parlat la nostra llengua i els que la parlaran temps a venir i beuran a les mateixes fonts i llauraran els mateixos camps. El que dóna unitat a tantes de coses i a tants d'hòmens, és el que en un sentit ample se'n diu una cultura. Perxò diem que el problema de Catalunya és un problema de cultura. Per la nostra cultura catalana volem una nació que sigui al mateix temps un Estat.

El problema cultural té una importància de primer ordre. Si, com digué En Rovira a la seva conferència de l'Ateneu, el que s'ha gastat en eleccions s'hagués gastat en escoles... (Gran ovació, que no deixa sentir l'acabament del paràgraf.)

La cultura és per un poble, no solament un instrument de lluita, sinó l'emblema de la seva dignitat, com l'espasa per un cavaller antic. L'única cosa, precisament, que pot matar una causa nacionalista és el contacte amb una cultura superior. Tres segles de cultura francesa al Roselló han esborrat més que cinc segles de cultura espanyola a Catalunya.

Per acabar, vull retreure un fet. Una

de les terres dominades per les armes espanyoles quan s'estenien triomfants per Europa foren els Països Baixos. Després de l'armistici amb Espanya, Holanda trobà els dies més bells de la seva vida nacional. Qui sap les coses de les quals és capaç Catalunya, quan hagi signat amb Espanya el seu tractat de pau!

EN MARTÍ ESTEVE.

Comença dient: Aprofitant la commemoració dels fets tristos de 1413 havem vingut a celebrar aquest Aplec comarcal. Abans anàrem a Ripoll a exaltar la figura del primer comte, avui a Balaguer, on caigué la dinastia que a Ripoll començava.

Posem unitat a les terres i a les dates diverses. Sota el Pireneu o a les ribes del Segre, en recordar els fets gloriosos i els adversos, ACCIÓ CATALANA proclama el seu sentiment de la victòria, la seva fe en Catalunya i en un moviment que ningú no podrà aturar i que farà lliure, un dia o altre, la nostra pàtria.

Si ACCIÓ CATALANA tingués un altre caràcter no cercaria la connexió amb aquests fets, tan llunyans, però tan fonamentals.

Cerquem la base de la nostra victòria en el passat. Malaventurat el poble que menysprea la seva història! La Història no és una cosa freda i ritual, sinó ben viva. És la herència de les generacions catalanes el que ens dona força per seguir els camins futurs. Sense la Història, el triomf ens fóra molt més difícil.

Doneu un lleuger cop d'ull al que s'esdevingué a la nostra terra per causes polítiques. Començava a Ripoll la nostra esplèndida vida nacional. Més tard, són unes naus catalanes les que creuen el braç de mar que ens separa de Mallorca. Són germans nostres els qui porten a València i a Orient, amb el soldat, la cultura. Era aleshores que Catalunya produïa la primera cultura medievals. I ve que, per un parlament, pel Compromís de Casp, s'estronca la dinastia catalana i comença una època de decadència, de malestar, de pobresa; perquè un poble sense llibertat és un poble sense riquesa espiritual ni material.

Des de 1413 no hi ha hagut a Catalunya pau ni tranquil·litat. Mireu com se'ns arrecona i se'ns ajup. Comencen ben aviat les discòrdies entre els catalans, com aquella de la revolta dels remences en temps de Joan II, solucionada pel seny dels uns i dels altres,

en aquella sentència arbitral de Gualdupe, que inicia en certa manera la preparació de la renaixença. L'època que comença el 1413 a Balaguer acaba en 1714 a Barcelona, caiguda sota la grapa del vencedor que l'any 1716, amb el decret de Nova Planta posava damunt nostre un estigma de vergonya que no s'ha esborrat encara.

Però sortosament, senyors, una nova renaixença es descabdella, que durà l'absoluta sobirania de Catalunya. Aquesta renaixença es veu atravesada de tant en tant per crisis. Una d'aquestes crisis és la que donà lloc a l'aparició d'ACCIÓ CATALANA: quan començàvem a ascendir, algú confiava massa en la facilitat de la victòria i es lliurava a còmodes posicions. Quanta de gent no havia dit que d'una elecció en vindria la victòria de Catalunya! Qui, havent intervingut en la vida política, no pot acusar-se d'una falta semblant!

No ho repetim mai més: la llibertat de Catalunya, com totes les coses sagrades, no s'aconsegueix amb un esforç fàcil. Cal una obra intensa per part de tots.

No ho repetim mai més. El que havem de fer en lloc de proclamar la victòria és enfortir el nostre esperit i el nostre cos, que dia vindrà que ens serà necessari.

S'ha tractat d'instaurar un Estat català. Això no ens ha escandalitzat als nacionalistes, perquè creiem que a la nació li correspon l'Estat. Però, en lloc de proclamar l'Estat català, no valdria més que preparéssim l'adveniment d'un Estat català?

Això és el que havem de fer: enfortir Catalunya per què esdevinguí una terra lliure.

És que no hi ha dificultats? Sí. Però tinguem en compte la situació d'Espanya. Dorm. Deixem-la en pau! No li desvetllem engúnies amb crits inútils de revolució que no hagi de venir. Fem-nos forts en silenci. Vosaltres gent de Balaguer, sou un nucli intens de catalanitat; però mireu el que falta fer encara. Catalunya no és tota nostra; en aquesta Mancomunitat que aclamem com a govern incipient no hi són ni València ni Mallorca. Caldrà, doncs, que abans d'expandir-nos treballem nació endins. Acabem amb el mite de l'Espanya gran, però irradiem per tot Catalunya la nostra fe nacionalista. En aquest apostolat no volgüeu desmentir la vostra tradició, balaguerins, que pugueu. Tingueu-hi confiança. Tingueu confiança en aquests infants que a la platja, sota el sol, i en les nostres muntanyes canten la nova fe bo i enfortint-se. Ells poden ésser catalans lliures si

amb llur creixença creix també la flama viva que crema en llur pit.

N'A. ROVIRA I VIRGILI

"Catalans de Balaguer! — Salut i llibertat!

Fa poques hores que só entre vosaltres i ja em sent atret per la vostra simpatia. Hi ha alguna cosa que ens uneix. Só d'una terra on se'ns diu "gent del camp, gent del llamp". També en vosaltres hi veig el llamp de l'ideal que us abranda. Les atxes amb què ens rebéreu anit em semblen les flames patriòtiques que us encenen. Mantingueu-les ben altes i pures.

Els hòmens d'ACCIÓ CATALANA venim empesos per un ideal; podríem estar-nos a casa, reclosos a la cambra d'estudi, però hi ha una força superior a nosaltres que ens mou i un nom que ens crida: Catalunya.

Sou d'una comarca interior. Així com les terres de vora mar i les fronterisses ens porten aires de fora, les interiors conserven les condicions essencials de la terra, les qualitats de la raça. Aquesta missió conservadora escau a Balaguer. Podríem dir que Catalunya és tota camp i mar, i el català és pagès i mariner a l'hora: mentre l'un es posa en contacte amb el món, l'altre escolta les veus de la terra, i en clavar ben endins la rella sent l'alçada immortal de la raça.

Balaguer exerceix en aquesta terra d'Urgell un especial mestratge. La influència benèfica de la ciutat catalanitzada irradia per tot. Balaguer és dins el mapa de Catalunya com un foc que fa claror.

He vist la part principalíssima de les dones en el nacionalisme de Balaguer. ACCIÓ CATALANA, en la seva organització, els ha obert de bat a bat les portes. Sense elles no guanyàrem la batalla.

Que la vostra presència ens encoratgi, dones catalanes, i si convé, renteu-nos amb aigua clara les ferides. Us demanem el conhort de la vostra paraula i la pietat dels vostres ulls.

Elles faran que poc a poc sigui bandejada la llengua forastera i que tots els noms siguin dits en el dolç idioma nadiu. Sentint la llengua catalana en els llavis de les nostres dones, ningú no dirà que sigui aspra i dura. Quan la cançó els floreixi com un picarol ningú no dirà que sigui farrenya. Durà, cantada per una dona, tot el perfum de les nostres herbes.

La nostra llengua ha d'ésser com una bandera sonora que ens meni. Quan tot havia caigut ella ens salvà i

féu el miracle de la nostra ressurrecció nacional. Ella és el senyal de la victòria, la promesa de la llibertat futura.

Vénen temps nous. No sabem quin camí caldrà seguir. Hi ha qui creu que encara és possible l'efusió. Però recordem com tots els intents efusius han fallat: el Compromís de Casp n'és un exemple.

Hi ha un document confidencial referent a la guerra de 1640. Clarís s'havia procurat un confident a Madrid. Aquest home incògnit, misteriós, escriu: "Amb aquesta gent (amb els espanyols) no ens hi podem entendre. Són com els noguers, que només donen fruits a bastonades."

És possible que es digui que som separatistes. No ens ofendrem gens. Això era en altre temps. Nosaltres volem que Catalunya sigui mestressa del seu govern, i si ens preguntessin quina forma de govern votariem, no la diem, però la deixem endevinar. Respectariem, però, la voluntat de la majoria. Ja és conegut el nostre criteri sobre el cas d'Irlanda, per exemple.

Però, és que avui ens trobem per ventura en el cas d'haver d'escollir entre una autonomia federativa dins la pau i un intent de guerra per a la independència? Si això s'esdevingués caldria que abans ens hi penséssim. Però no ens ofereixen res. No podem escollir, ens ho haurem de prendre. Doncs prenguem tot el que poguem, que al cap d'avall no prendriem res que no fos nostre.

Ara mateix, a l'Ajuntament de Barcelona s'ha afegit a la nostra catalaníssima proposició sobre les anomenades minories nacionals, una cua poc graciosa, de lleialtat a Espanya. Recordem un noble polonès que deia que els noms de lleial i fidel s'escauen bé als gossos de caça, no a un poble oprès.

Hi ha encara qui combat el nostre ideal dient que una Catalunya lliure fóra reaccionària. Qui pot dir-ho això? Catalunya, precisament, ha estat un model de pobles lliures durant tota la seva història. Catalunya vermelleja al costat del color negre de Castella i d'Espanya. Tampoc no hi ha contradicció entre el sentit modern del nacionalisme i el record de la Història. Els pobles formen una unitat en l'espai i en el temps. L'esperit és jove i etern. Quan honorem el comte Jofre no remenem una cosa morta, renovem una fe i un jurament. La Catalunya morta és la desnacionalitzada. La del segle XVIII és molt més decrepita i envellida que la des segles XIII i XIV.

Per què havem de refusar de reconèi-

xer la grandesa de la Catalunya passada? Els morts no han de governar-nos però reviuem entre els vius: els morts dignes, com Jaume d'Urgell, representen l'ànima de la pàtria.

Els catalans comencem de cansar-nos de l'opressió. Podem, de vegades concebre el predomini d'un poble superior. Però, ni com a catalans ni com a hòmens, no podem admetre que un poble com Castella ens governi. Castella és un poble que ha tret la rifa: el descobriment de les Amèriques, fet per casualitat. Però mireu com tot ho ha anat perdent.

Ah, si aquella sort l'hagués tingut Catalunya i en lloc dels espanyols haguéssim anat a l'Amèrica els menestrals catalans! La nostra llengua hi fóra parlada i el nostre imperi hauria estat enorme.

Veig amb goig que l'ideal encén Balaguer. La vida és així més alta i noble. Esper que si avui venim com

a sembradors, hi vinguem un dia com a recolectors.

La vostra plaça magnífica sembla que reclami un exèrcit i les banderes de la victòria. Per a quan això serà, a reveure!

Llibertat per a Catalunya! Llibertat per als catalans!

Finalment, En J. Sauret, secretari de la Joventut nacionalista de Balaguer, pronuncia unes paraules plenes de catalanitat i d'energia i el senyor Rúbies donà per acabat l'acte. El públic, a peu dret, i en mig d'un entusiasme delirant cantà "Els Segadors", tot desfilit amb ordre.

IMPRESSIÓ

Tots els que concorregueren a aquest aplec magne, segon dels comarcals d'ACCIO CATALANA, han reconegut la seva transcendència. La nostra obra es propaga d'una manera vivíssima. La fe amb Catalunya farà miracles!

INFORMACIÓ

La nacionalització de Catalunya

Amb aquest títol, el senyor Cavaller i Goyeneche ha publicat a la *Libertad*, de Madrid, l'article que traduïm a continuació.

"Cartes al meu germà:

No estranyis el que et diré contestant a les tres imprecacions contra els polítics que s'oposen a les naturals expansions de Catalunya, per desconeixement del problema. Catalunya ja no és tan sols un cas d'incomprensió únicament per als senyors Amós Salvador, Romanones, Argente i altres polítics i publicistes espanyols que tracten de la qüestió catalana. Ho és igualment per als catalans que viuen a Madrid. Ho és per a mi, que fa quaranta-dos anys, el 1880, esent encara infant, vaig publicar a Mora d'Ebre un periòdic manuscrit en català i amb gravats i que vint anys més tard vaig ésser qualificat de separatista per un grup d'adversaris polítics de Tarragona, davant de don Miguel Villanueva, de passada per l'estació de Reus el qual, com a ministre de Foment, anava a inaugurar l'Estació enclògica de Vilafranca del Penedès. "Ah! Així m'ho han confessat aquests mateixos senyors abans que m'ho contéssiu vosaltres" va contestar el senyor Villanueva, afegint: "Entre l'adversari que lleialment i honradament manté les seves conviccions i el correigionari que ho supedita tot a la seva pròpia conveniència, preferesc el primer".

Doncs bé; només dient-te que acab de sortir de Tarragona de dret cap a Madrid, amb la por que, de romandre unos quants dies més a Catalunya, ingressaria al moviment nacionalista català que a Catalunya, i meravella't, a Tarragona singularment, pren proporcions alarmants, comprendràs que és naturalíssim l'error en què viuen aquells qui creuen de bona fe que les diferències irreductibles entre Catalunya i Espanya, desapareixeran per sempre amb la implantació de l'autonomia.

"El problema nacionalista català— acaba de dir el comte de Romanones,— ho he dit i ho repetesc: el mal de llibertat amb llibertat es guareix.

"Naturalment — contestà el senyor Argente,— per tal com l'autonomia seria un gran sedant per a l'aplacament d'aquesta ideologia de l'autonomia; heu's ací la solució".

T'he de confessar ací que la concessió de l'autonomia a Catalunya és considerada avui a Madrid com la solució més radical, més avançada i extrema de les que és poden aplicar per acabar d'un cop i per sempre amb aquesta trista realitat del sentiment d'hostilitat catalana contra Espanya. Hom creu igualment a Madrid que l'actual moviment de ressurrecció nacionalista catalana, ha sorgit d'acord amb la Lliga regionalista.

La realitat ens diu amb proves irrefutables que a Catalunya hi ha avui un

poderós corrent d'opinió que combat i repelleix per creure-la perillosa i funesta per a la sobirania de Catalunya, la fórmula autonomisa i federalista, de la bondat de la qual tants de catalans, inclòs la Lliga regionalista, es trobaven del tot convençuts.

Tu recordaràs que essent uns nois En Rovira i Virgili i N'Ametlla i Coll, ens combatien a Tarragona des de les publicacions federals, per la nostra actuació política.

En Rovira i Virgili i N'Ametlla, adoradors idòlatres aleshores del gran català Pi i Margall, és manifestaven federalistes internacionals. "Com a federalistes, som catalans—deien.—Com a internacionals, som hòmens universals, ciutadans del món".

En fundar-se el *Poble Català*, orgue d'aquella malaurada esquerra catalana, tots dos van ingressar a la seva Redacció. He de tenir encara les lletres que vaig rebre de N'Anfòs Sunyol i d'En Jaume Carner encomiant la vàlua d'aquells xicots que els vaig recomenar.

En Claudi Ametlla és avui el gerent i En Rovira i Virgili el director (?) de la *Publicitat*, d'aquell gran diari que va fundar En Pasqual i Cases, i que amb En Miguel Morayta i la seva brillant redacció tantes de campanyes formidables realitzà combatent el federalisme i defensant l'Espanya única i indivisible.

La *Publicitat* surt catalanitzada avui des del seu títol al peu d'impremta, i tot el seu text és un cant diari, una afirmació rotunda, categòrica i terminant, del dret incondicional de Catalunya a recaptar i a obtenir la seva llibertat nacional. "independentment dels postulats iberista i federalista".

La conferència que el 14 setembre va donar En Rovira i Virgili a l'Ateneu barcelonès, titulada els *Camins de la llibertat de Catalunya*, i que han de llegir detingudament pensadors, polítics i intel·lectuals d'Espanya, ha produït sensació a Catalunya, descelant allò que jo ignorava, nou per a mi, ja que la generació d'avui, la joventut de Catalunya sobretot, ha rebut amb aplaudiments i entusiasmes desconeguts, que brollaven espontanis, súbitament, com si aprofitessin l'ocasió que tan inesperadament sorgia, per a palesar llur absoluta i total identificació amb les següents afirmacions d'En Rovira i Virgili:

(*Ací el senyor Cavaller reproduïx alguns importants paràgrafs de la conferència d'En Rovira*).

En Rovira i Virgili condemna severament totes les formes de la intervenció catalana, i molt sin-

gularment la col·laboració ministerial en els governs del Poder central.

Comprendràs la profunda impressió que m'haurà fet aquesta conferència, de la qual te'n tramet un exemplar pel mateix correu. Els fets que s'han produït amb motiu de l'acte d'En Rovira i la gravetat i trascendència que jo present per a un esdevenidor no llunyà, seran objecte d'una altra lletra".

Contestant als catalans de Cuba

En resposta al manifest dels catalans de Cuba que reproduïem en el nostre número anterior, el Comitè d'Acció catalana de Buenos Aires ha respost segons aquesta lletra, que ens trameten per a la seva publicació.

Senyor President de "Catalunya", grup nacionalista català:

Santiago (Cuba)

Benvolgut compatriota:

Aquest Comitè, en sessió del dia d'avui, s'ha assabentat de la circular que us haveu servit remetre'ns, encaminada a promoure un moviment d'avenç en el camí de les reivindicacions per l'assoliment de la independència de Catalunya; i ha pres l'acord de manifestar-vos, abans de tot, haver vist amb satisfacció pregon, com l'entitat de la vostra digna Presidència esmerça la seva activitat a fomentar l'unió de tots els catalans d'Amèrica, creant llaços de germanor que la freqüència de relacions enfortirà amb satisfacció patriòtica.

La vostra crida a la federació de les entitats nacionalistes d'aquella República i de l'Amèrica tota, l'havem rebuda amb goig de l'ànima pel mateix que s'inspira en propòsits consemblants als que ens induïren a constituir aquest Comitè; i més encara en veure que us anima l'anhel d'agrupar els catalans aquí exilats en cerca d'un millor desvetllament de les ànsies patriòtiques del nostre poble.

Plau-nos, doncs, molt i molt la vostra iniciativa, a la qual, però, no sabem si havem de correspondre, puix que la vostra crida va adreçada "als catalans separatistes" i nosaltres, ara per ara, segons s'interpreta el concepte, de separatistes no en som.

Nosaltres som nacionalistes, sense classificació, que desitgem per la nostra Pàtria el summum de la llibertat,—la independència absoluta,—per tal que ella pugui governar-se, regir-se i administrar-se per sí mateixa, sense intervencions, prejudicis ni entrebancs.

Nosaltres volem que Catalunya aconseguixi, prompte, els instruments polítics que la deslliurin de tota nòsa en el desenrotllament de la seva personalitat, com ho consignàrem en el manifest tramès arreu, a darrers del mes d'agost, i del qual per si decàs, us en trameten altre exemplar.

Demòcrates de tota la vida, ens trobem mancats de tota autoritat per a imposar criteri al nostre poble, i per això, en el nostre manifest, ni mai no ens havem preocupat de les accidentalitats que hagin

d'acompanyar-lo en el desenrotllament de la seva capacitat, perquè, com en tota democràcia veritat, és el poble mateix el qui, exercint la seva sobirania, haurà d'expressar, al seu temps i en forma plebiscitària, el seu voler de viure sol o federat amb quiscuna de les nacionalitats que avui la volten.

Penseu vosaltres que els catalans de Amèrica—i els d'arreu, devem, podem! imposar avui el nostre criteri personal sobre afer tan complicat com és l'exercici de la sobirania nacional? Nosaltres creiem que no: i per això, tot i sentint-nos nacionalistes d' soca-rel i ésser dels primers que advocàrem per la independència de Catalunya, ens trobem fora del clos de la vostra crida, si ella va adreçada als que pensen en separacions d'entitats que encara el lèxic polític no té pas prou definides.

Però si la crida va adreçada als que volem veure Catalunya separada de la ignorància, de la incultura i de la incivilitat que enxorquen els seus esforços per enlairar-se al nivell dels pobles més aïenats; que la mantenen sotmesa violentament a una hegemonia forastera, i, per tot això, mancada de virior per assolir son alliberament, comiteu amb nosaltres: també en som de separatistes.

I és aquest separatisme el que convé promoure i que és un deure en tots nosaltres desvetllar perquè és civilitzador; perquè és humà; perquè la seva eficàcia augmentarà les energies del nostre poble en cerca de l'ideal que el commou, i mercès al qual s'engroïxiran les fileres dels que volem una Catalunya lliure, ben lliure, per la voluntat i per l'amor de tots els catalans i pel respecte dels estranys.

Cerquem, doncs, companys, en assemblea verdaderament representativa de la voluntat catalana, (la indicada per nosaltres, la vostra o qualsevol d'altra), els mitjans més fruïteradors de catalanitat per tal que ella n'hi de bo en el cor de tots els fills de Catalunya; procurem enaridar serenament els seus esperits amb el foc puríssim que abranda els nostres cors, i d'aquest mode farem més per la radical alliberació de la Pàtria que no avançant i proclamant teories destriadores i inspirant-li per un esdevenidor no proper, per dissort, una manera de viure que no som nosaltres, i menys aquí, els qui havem d'implantar-la. Procedint d'aquesta faïso veurem engroïxir dia a dia les fileres dels bons catalans, els quals avenços en el camí de l'alliberació radical de Catalunya ni tindran, segurament, deturador.

Si així ho fa la federació que procureu, i a la qual, en tal cas, gojosos ens sumariem, mereixerà, sens dubte, el bé de la Pàtria.

Conserveu-vos per molts anys al seu servei, i sigui la vostra federació un llaç d'amor entre tots nosaltres.

Visca Catalunya!

(Firmats).—*Antoni de P. Aleu*, President; *Josep Llonart Nart*, Vispresident; *Ramon Canals*, *Joan Banús*, Vocals; *E. Vila i Vallés*, Secretari.

ALTÉS - IMPRESSOR - BARCELONA